HOPP FERENC
ÁZSIAI MŰVÉSZETI
MÚZEUM

„A világ egy könyv, és aki nem utazik,
az csak egyetlen lapját olvassa el.”

(Szent Ágoston)

AZ
UTAZ!
NEVE

Mintegy 180 millió évvel ezelőtt egyetlen kontinens volt a Földön, amelynek neve Pangea (’az egész föld’) volt. Ez az őskontinens egyszer csak elkezdett széttöredezni, és ezzel megindult a majdani kontinensek vándorlása.

Hová szeretnél utazni? Fedezz fel és alkoss egy földrészt! Rajzold le! Milyen a domborzata? Mik határolják? Színezd ki úgy az új kontinenst, mintha repülőgépből látnád!

Amikor Ausztrália levált Ázsiáról, a szakadás helyén ezer és ezer szi-get keletkezett. Ezek a szigetcsoportok alkotják a mai Indonéziát, amelynek egyik szigete- Bali. Általában 15 óra hosszat tart a repülőút, menetrend szerinti járattal, egy átszállással. Az időeltolódás +6 óra nyáron, +7 óra télen.

Nézd meg a térképen Indonéziát! Jelöld meg Bali szigetét!

Az indonéziai szigetvilág létrejötte olyan lehetett, mint mikor Pangea szélesen elterülő nagy szoknyája elszakad, és a szakadás helyén sok apró ruhafoszlány keletkezik. Te mihez tudnád hasonlítani Pangea széttöredezését? (Mítoszt is írhatsz. A mítosz a világ keletkezéséről szóló mese.)

Bali a Kis-Szundák szigetcsoport része. Felszíne olyan, mint egy kaleidoszkóp: dzsungeles részek, megművelt földek, hósipkás csúcsok, gőzölgő mocsarak, mangroveerdők, eukaliptusz-szavannák és füstölgő vulkánok váltják egymást. Közel 4 millióan lakják. A sziget 150 km hosszú és 80 km széles. Fővárosa: Denpasar. A Gunung Agung (’szent-hegy’) - Bali legmagasabb pontja, 3031 méter. Működő vulkán, legutóbbi kitörése 2019. június 13-án volt.
A vulkán, vagy tűzhányó a Föld felszínének olyan hasadéka, amelyen keresztül felszínre jut a magma, a Föld belsejének izzó kőzetolvadéka.

Nézd meg Bali domborzati térképét, és színezd ki aszerint!

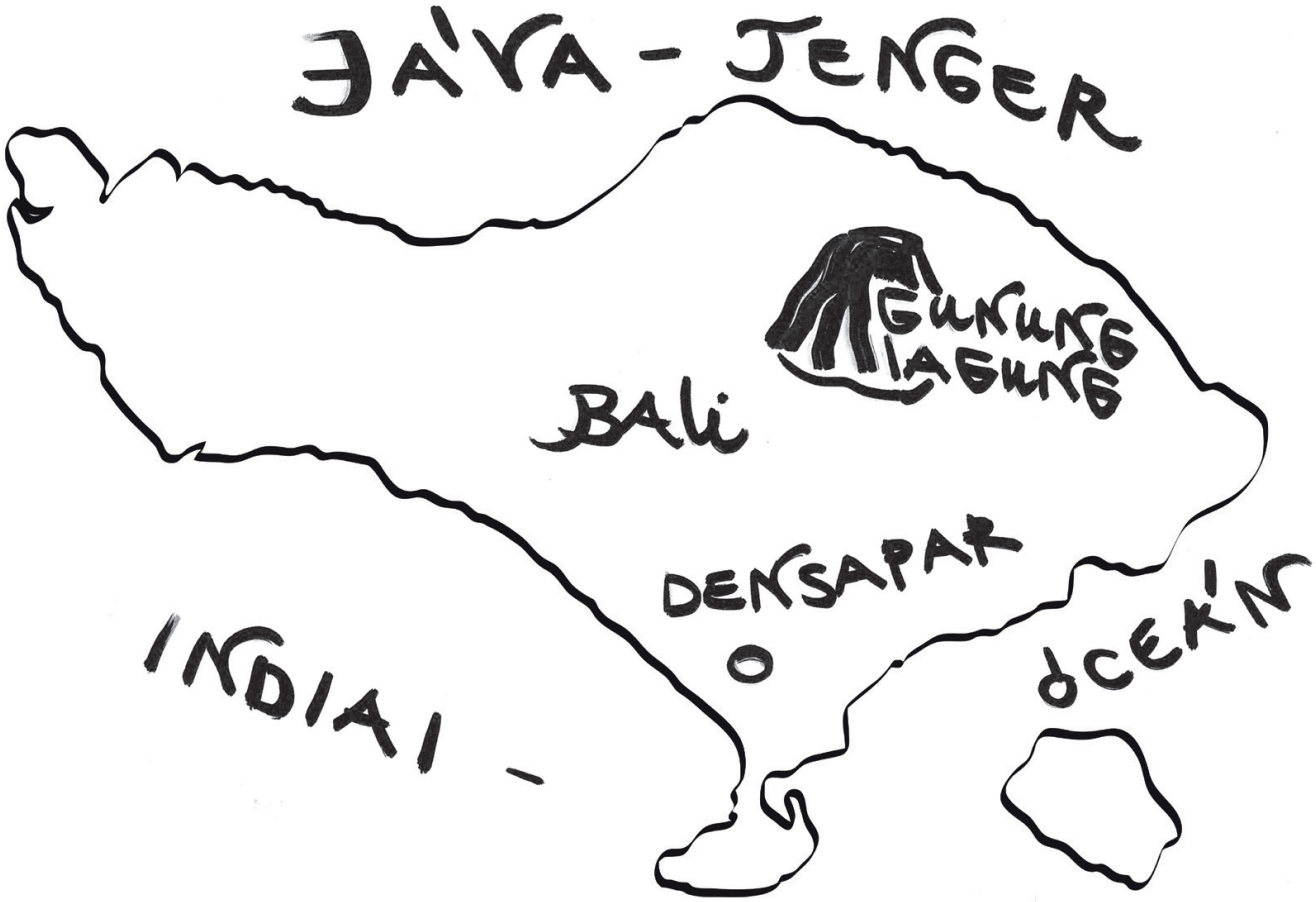

Balin a folyókat, tavakat és hegyeket a helyiek hite szerint szellemek lakják. Szerinted milyen lehet a Gunung Agung szelleme? Egészítsd ki és színezd ki a rajzot a hegy szellemévé!

Bali az Indonéz Köztársaság egyik tartománya, zászlója a Merah-Putih (’piros-fehér’), az élő embert szimbolizálja. A piros szín a testet, a fizikai létet; a fehér szín a lelket, a spirituális életet jelenti.

Színezd be pirossal a zászló felső sávját! Az emberalakokat is színezd ki sávonként úgy, ahogy szeretnéd. Több színt is használhatsz.

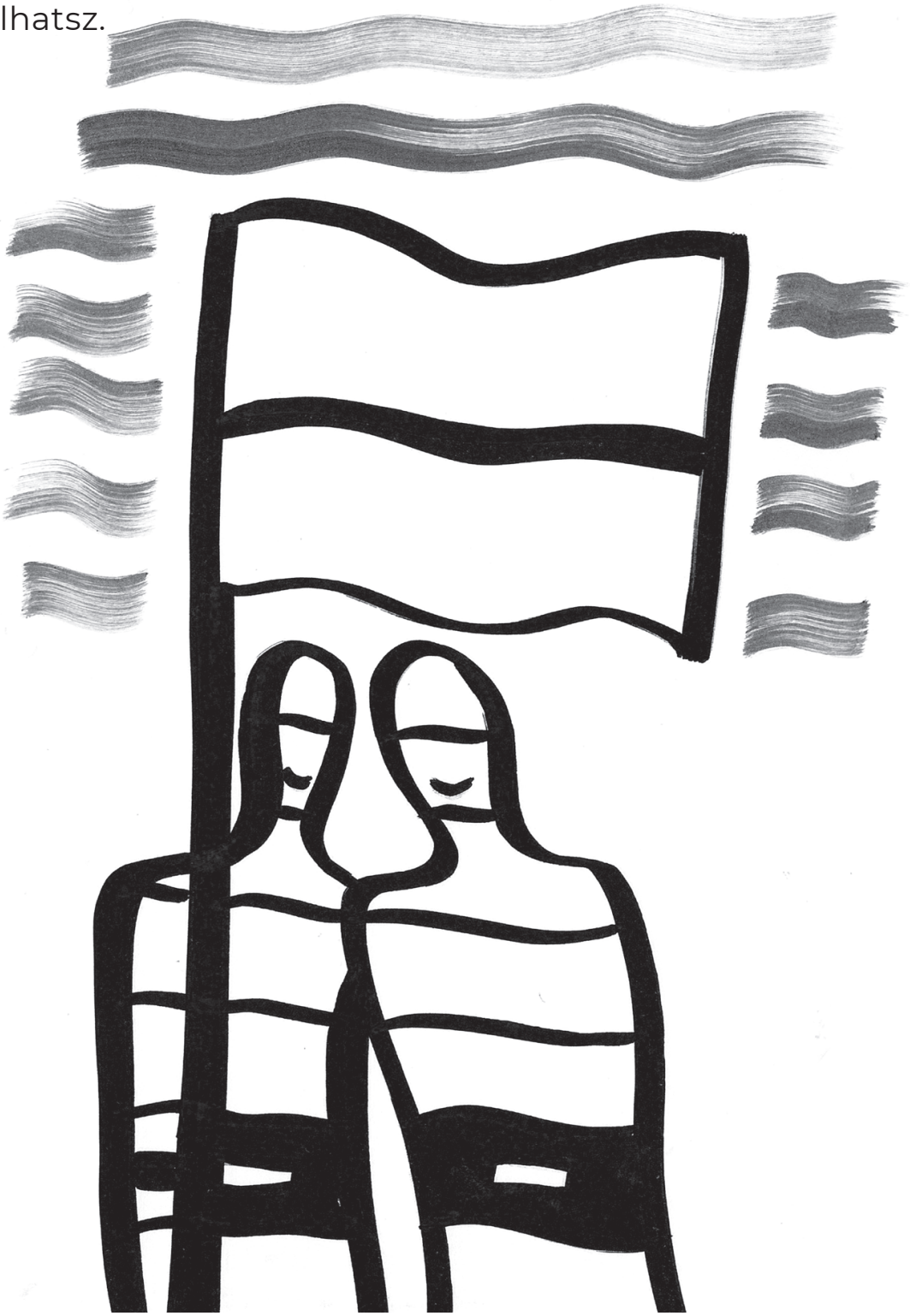

Milyen országok vannak az általad „felfedezett” új kontinensen? Vajon csak egy birodalom van? Mi az elnevezése? Hogy néz ki a zászlója? Írd le a rajzolt színek és formák magyarázatát!

Bali az Egyenlítő mentén, a trópusi éghajlati öv kellős közepén fekszik. Két évszak váltakozik: májustól szeptemberig egy szárazabb, októbertől áprilisig pedig egy esősebb évszak. Az éves átlaghőmérséklet 28 – 30 Celsius-fok, a páratartalom 75-80% körül mozog.

A legjobb idő az utazásra a júniustól augusztusig tartó időszak.

Milyen volt az időjárás, amikor **megérkeztél**? Mit lehet tudni az itteni időjárási viszonyokról? Vannak-e évszakok, és milyenek? Rajzold meg az évszakokat ebbe a körbe! Tagold annyi cikkelyre, ahány évszak van. Figyelhetsz az arányokra is, amelyekkel tudod érzékeltetni az évszakok hosszúságát.

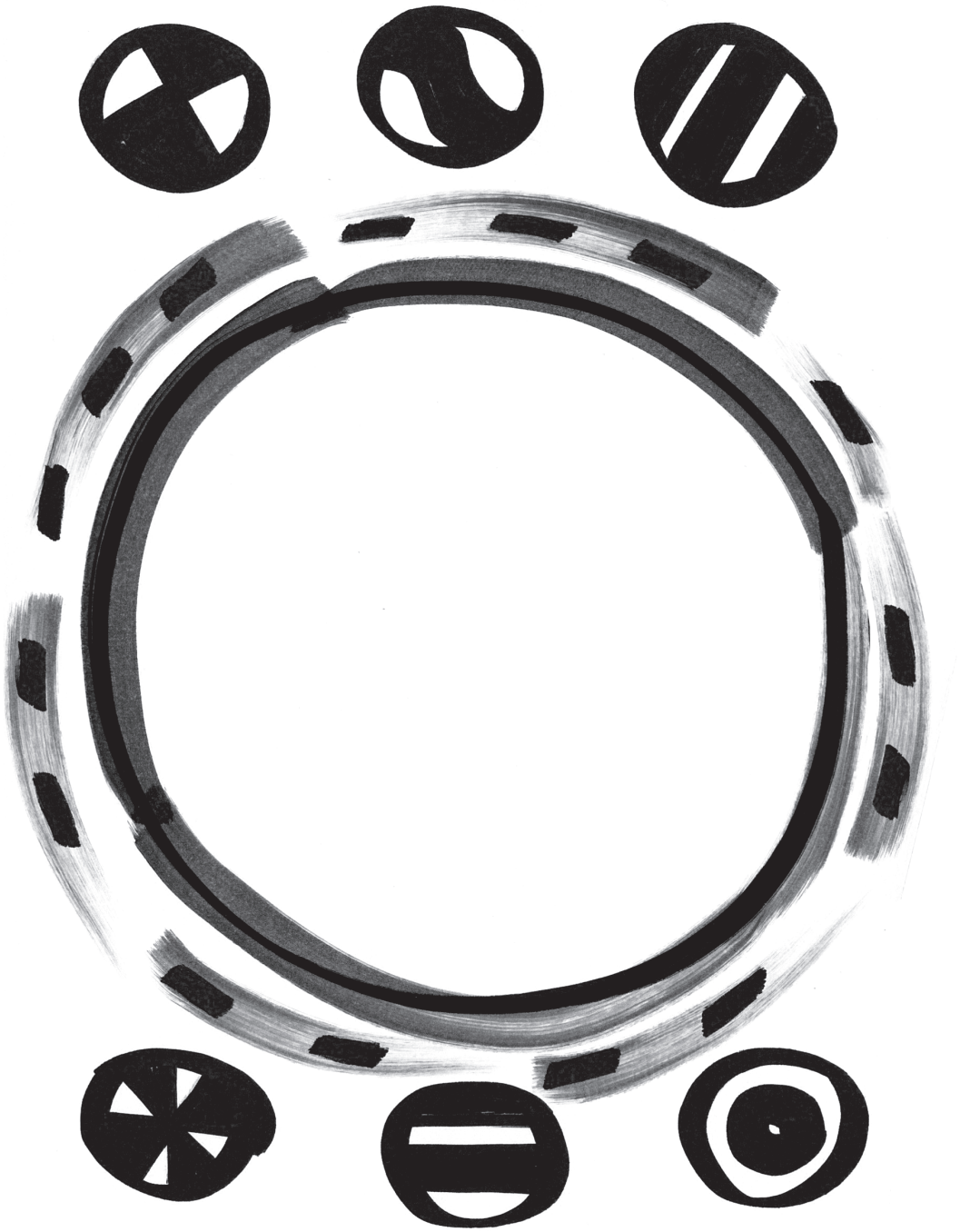

Balin balinézek élnek, akik úgy tartják, hogy a világ három részből áll: alvilágból, fizikai világból és szakrális (természetfeletti) világból. Ez az értelmezés öltözködésükben is tükröződik. A láb az alvilágot jelenti, ezért sok esetben a derékra kötött bokáig érő színes, mintás lepedőszerű anyaggal, a szárong-gal takarják el. Az emberi törzs jelenti a fizikai világot: a nők blúzt viselnek, a férfiak pedig inget. A „lent”-et és a „fent”-et egy derék köré csavart sál választja el. S végül melltől felfelé található a szakrális világ: a fej az isteni, az ember temploma, a legszentebb testrész, ezért nem illik Balin megérinteni a másik ember fejét.

Milyen emberek élnek ott, ahová elutaztál? Hogyan néz ki egy helyi lakos? Milyen ruhát visel? Rajzold le!

Az ország hivatalos nyelve a Bahasa Indonesia (’Indonézia nyelve’). Ezen a nyelven folyik az oktatás is.

Az általános iskolai képzés hat évig tart. A középiskolás évek két részből állnak: az „első középiskolából”, illetve a „felső középiskolából”, mindkettőben három évet töltenek el a diákok. Az indonéz fiatalok iskolai egyenruhát viselnek: a kisiskolásoké piros-fehér, az „első középiskolásoké” kék-fehér és a „felső középiskolásoké” világos - és sötétbarna.

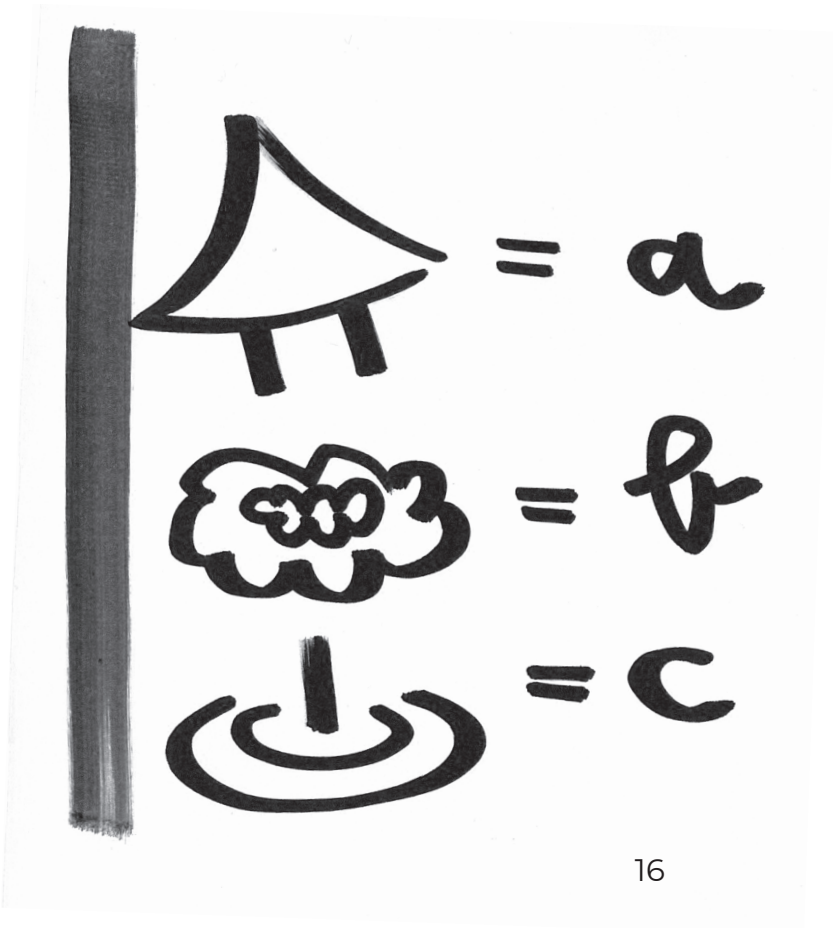

Jártál a helyi piacon, sok mindent hallhattál. Milyen nyelven beszélnek az új kontinens lakói? Milyen az írásuk? Írj le egy köszönési formát ezen a nyelven! Ellátogattál egy iskolába. Milyenek a fiatalok? Milyen részekre tagolódik náluk az oktatás? Töltsd ki az órarendet: milyen tantárgyakat tanulnak a kisebbek és a nagyobbak?

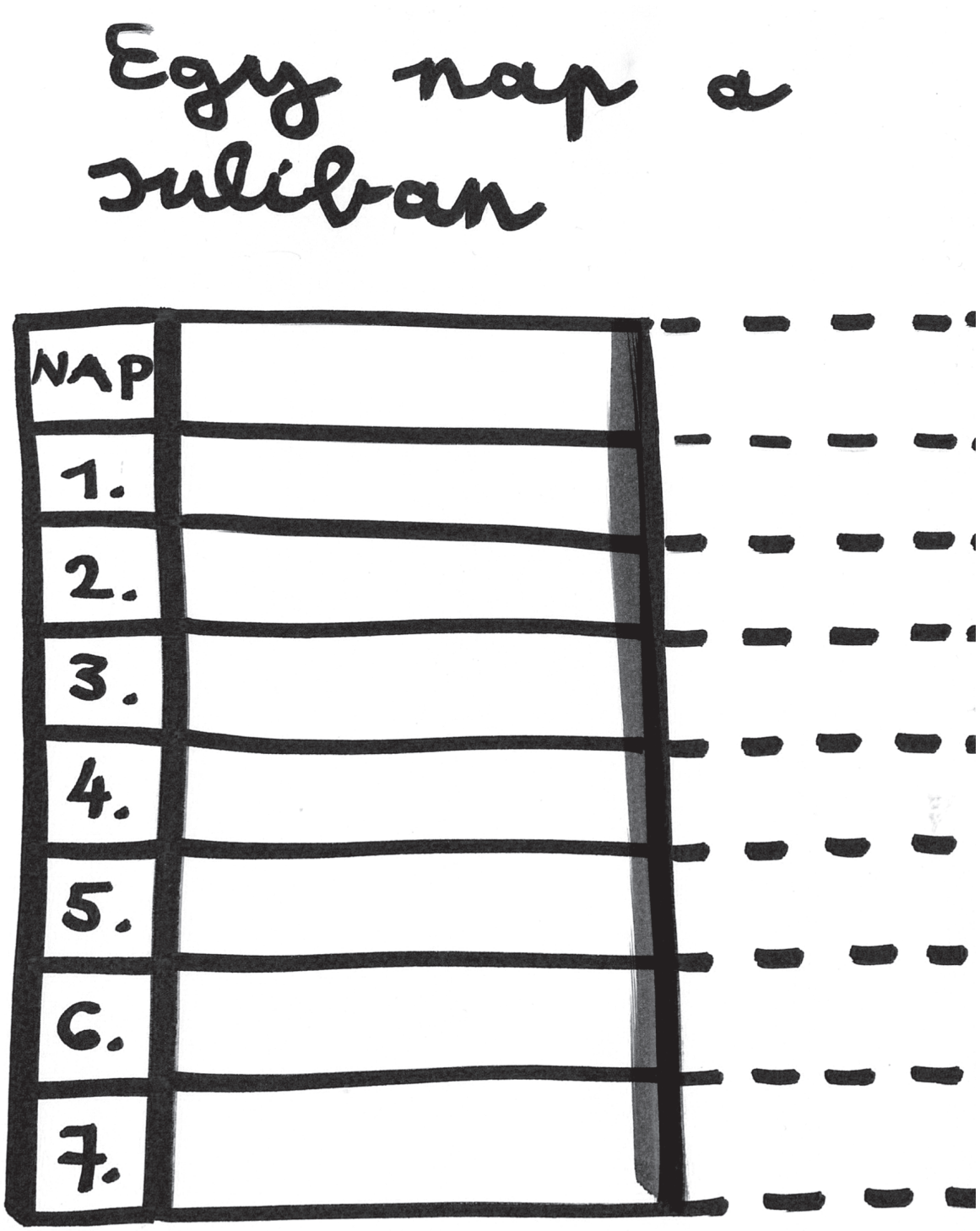

Balin a természet szolgáltatja az építőanyagot. Az építkezésekhez vagy a bútorkészítésben használatos a palmira-pálma, a rotang-pálma, a tikfa és a mahagóni. A szigeten bambuszligetek sokasága található, a bambuszrudak olykor 20-30 méter magasak és combvastagságúak. A bambuszrudak a helyiek építkezéseinek fontos alapját képezik: tartóoszlopokat, tetőszerkezeteket és építkezési állványokat készítenek belőlük. Úgy tartják, Balin mintegy százezer templom szolgálja az istenek és a szigetlakók jólétét. Kőszobrokkal díszítik a pavilonszerkezetű templomokat és szentélyeket.

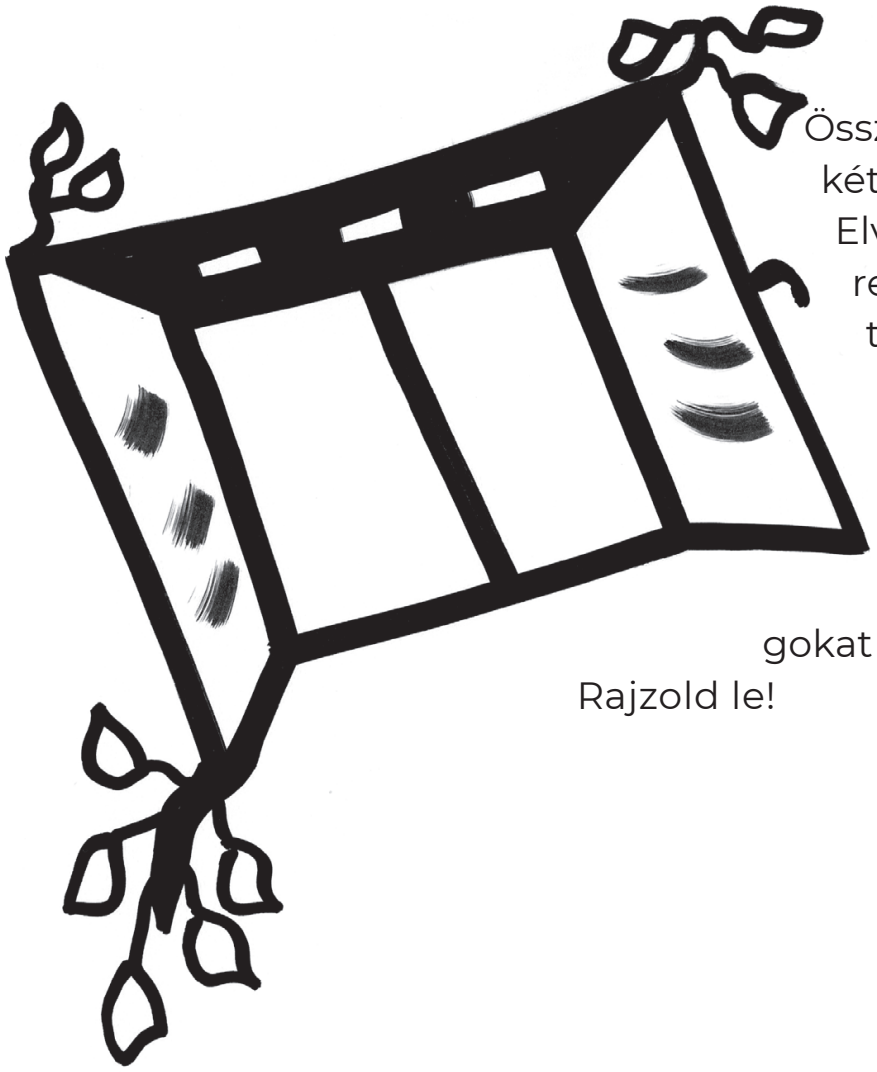

Összebarátkoztál egy-két helyi kortársaddal. Elvittek egy építkezésre, ahol megfigyelhetted, hogyan és miből építkeznek. Milyen épületekben laknak az új kontinensen az emberek? Milyen építőanyagokat használnak?

Rajzold le!

A bőséges csapadék és az állandó meleg miatt a növények nagyméretűek és erősek a szigeten. Hatvan méter magas ketapang faóriások élnek itt, a dús aljnövényzetben pedig olyan furcsa növények bújnak meg, mint a három méter magas kibut virág, vagy bolygónk legnagyobb virágú növénye, a vörös húsú rafflézia. A haszonnövények közül említésre méltó a gumifa (kaucsukfa). A fa bevágásával kaucsuknedvet nyernek, amiből gumit csinálnak. Ezen a szigeten mindig virágzik egy növény. A nők mindennapos elfoglaltságai közé tartozik, hogy gyönyörű virágkompozíciókat készítenek istenüknek.

Elmentél túrázni az új barátaiddal. Nagyon sok érdekes növényt láthattál útközben.

Rajzold le őket, a vonal jelzi a föld alatti, illetve a föld feletti részt. E szerint határozd meg a növény részeit, bár ki is hagyhatod a vonalat, mert lehet, hogy inkább vízi, vagy „tűzi” növényeket rajzolnál.

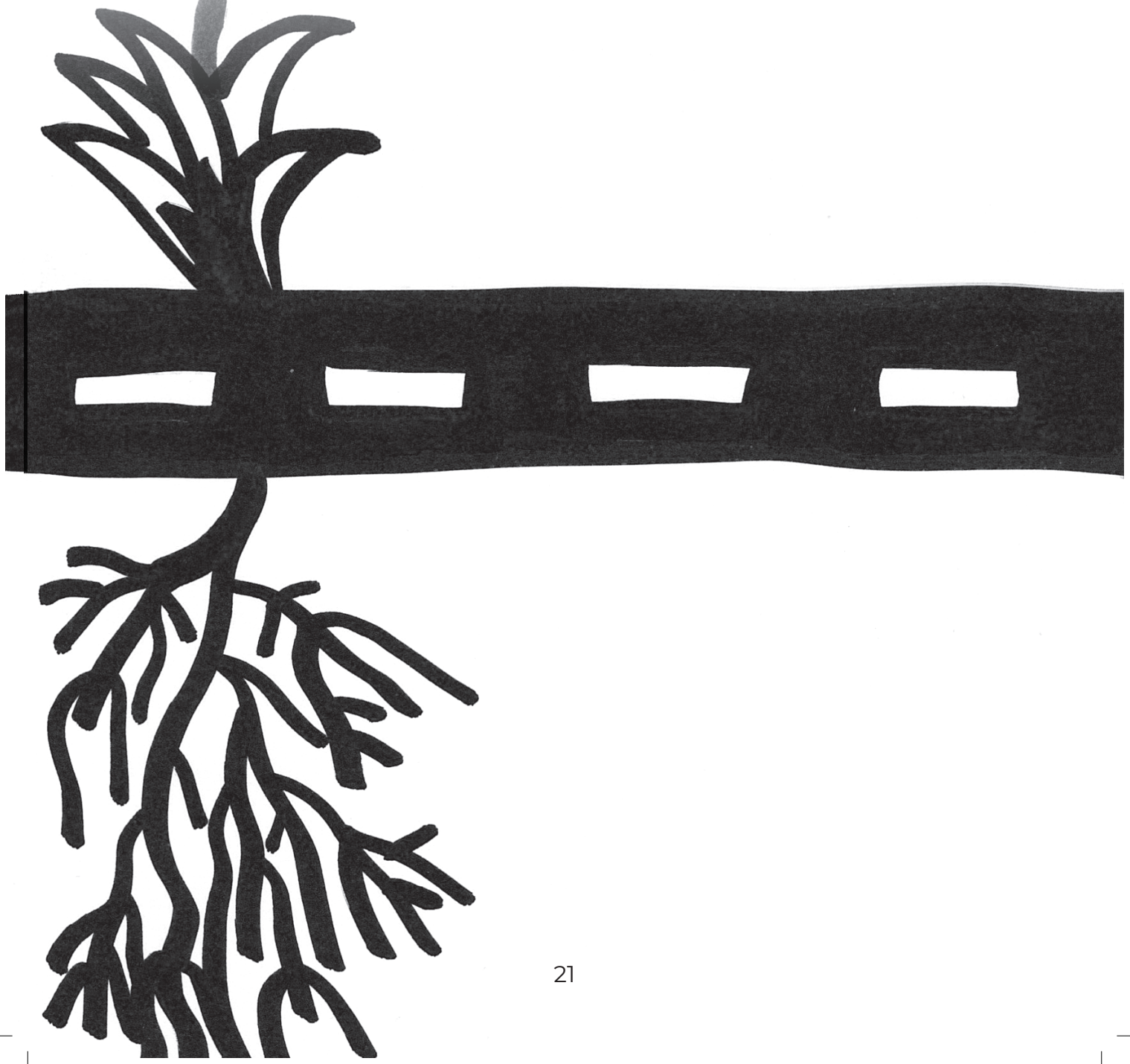

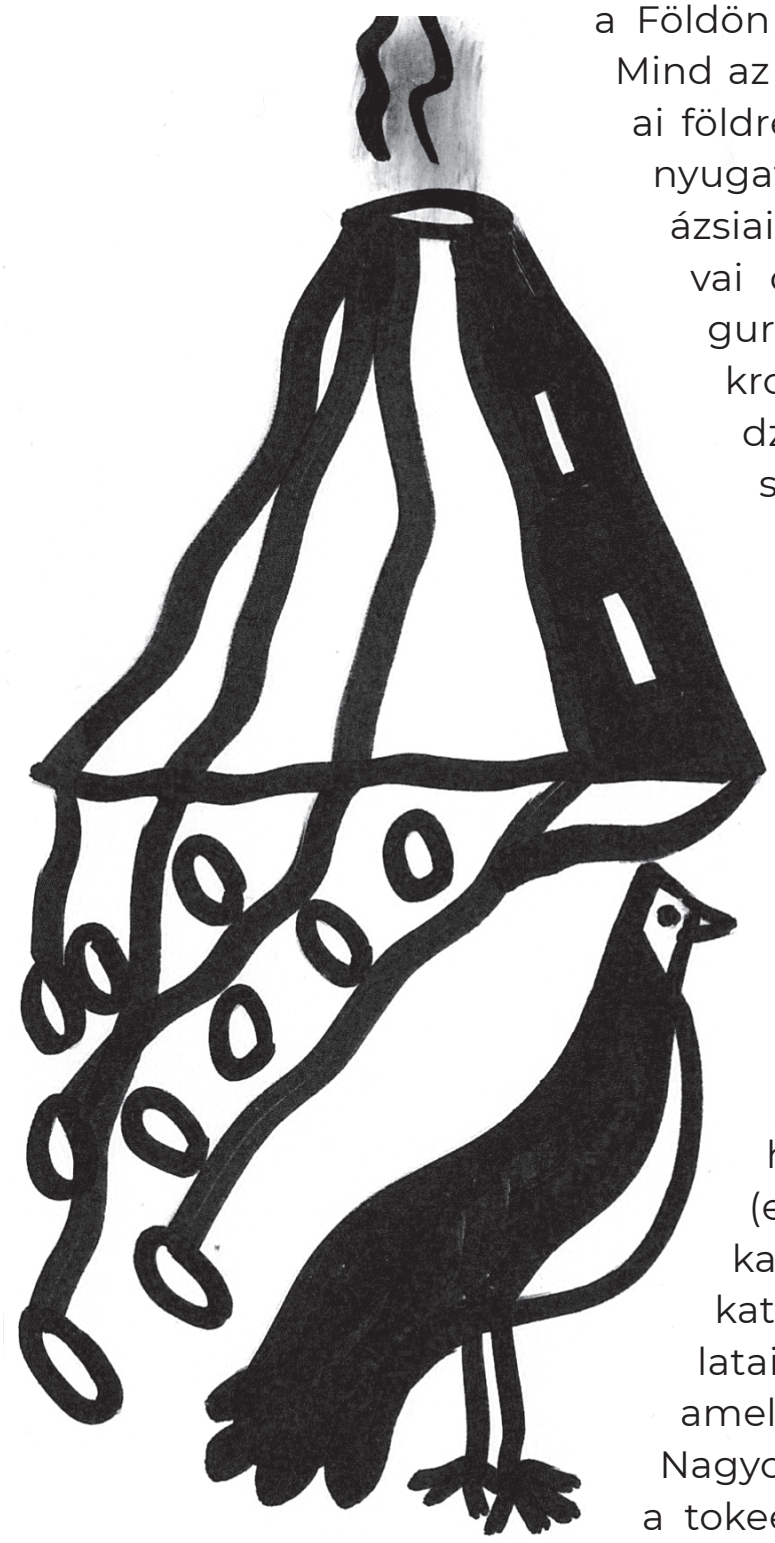

Az Indonéziában található állatvilág a Földön az egyik leggazdagabb. Mind az ázsiai, mind az ausztráliai földrészről élnek itt állatfajok: nyugaton szumátriai tigrisek, ázsiai elefántok, leopárdok, jávai orrszarvúk; keleten kenguruk, paradicsommadarak, krokodilok és kazuárok. A dzsungelben él a babiruszsza ('szarvasmalac'), amely nevét onnan kapta, hogy „agancsai" vannak. A vulkánok körül rak fészket a maleo nevű madár, melynek tojásait a vulkáni hő kelti ki. Indonézia híres-hírhedt állata a komodói varánusz, azaz a ragadozó sárkánygyík. S nem lehet a felsorolásból kihagyni a játékmackóra hasonlító kusz-kuszokat (erszényes kúszó állatkákat), vagy a 15 cm-es pókokat sem. Bali jellegzetes állatai a cecak (ejtsd: csicsak), amely egy kisméretű hüllő. Nagyobb és ijesztőbb változata a tokee (pöttyös gekkó). Mindkettő a gekkó-félék családjába tartozó faj. Hasznos állatok, mert megeszik a szúnyogokat.

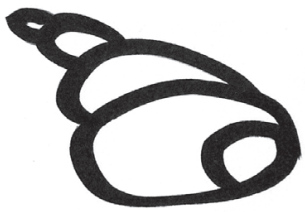

A mai napon az ország legjobb állatkertjében jártatok. Rengeteg érdekes állattal találkozhattál. Melyik állat tetszett a legjobban és miért? Állíts össze egy új állatot az ezen az oldalon található állati testrészekből, amit kiegészíthetsz kedved szerint. Nevezd meg az ismeretlen állatfajt!

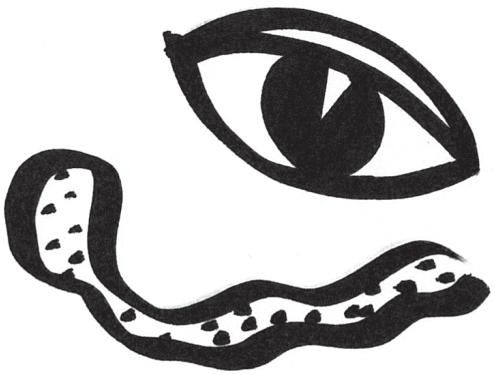

A természet ellátja a szigetlakókat élelmiszerrel. A legfontosabb növény a rizs, amiért keményen meg kell dolgozni. Ugyanakkor a gyümölcsöt hozó fák hatalmas ligetekben nőnek a vadonban. A leggyakoribbak a kókusz -és banánpálmák, a papaja- és a mangófák, de ananászból is bőséges a kínálat. A fiatal kókuszdió leve remek hűsítő ital. Bali konyhája fűszerekben gazdag. Fő ételük a rizs, a sült hús, a raguszerűségek, szószok, saláták számtalan variációjával. Népszerű ételük a sült rizs (nasi goreng) és a sült tészta (mie goreng). Az egyik legkedveltebb indonéz étel a száté (sate), a pálcikára tűzött, parázs felett sütött húsdarabok, amit fűszeres mogyorószósszal és főtt rizzsel (nasi putih) kínálnak. Balinéz étel a babi guling (’forgatott malac’) - nyárson sütik meg a malacot és helyi salátával (lawar-ral) kínálják.

Este elmentetek megünnepelni az egyik barátod születésnapját. Az ünnepség egy étteremben volt, ahol végig kóstolhattad a helyi konyha specialitásait. Mi ízlett a legjobban? Rajzold le a levél alakú tányérba, és írd le a tányér szélének sávjaiba, hogy milyen összetevőkből állt szerinted ez az étel.

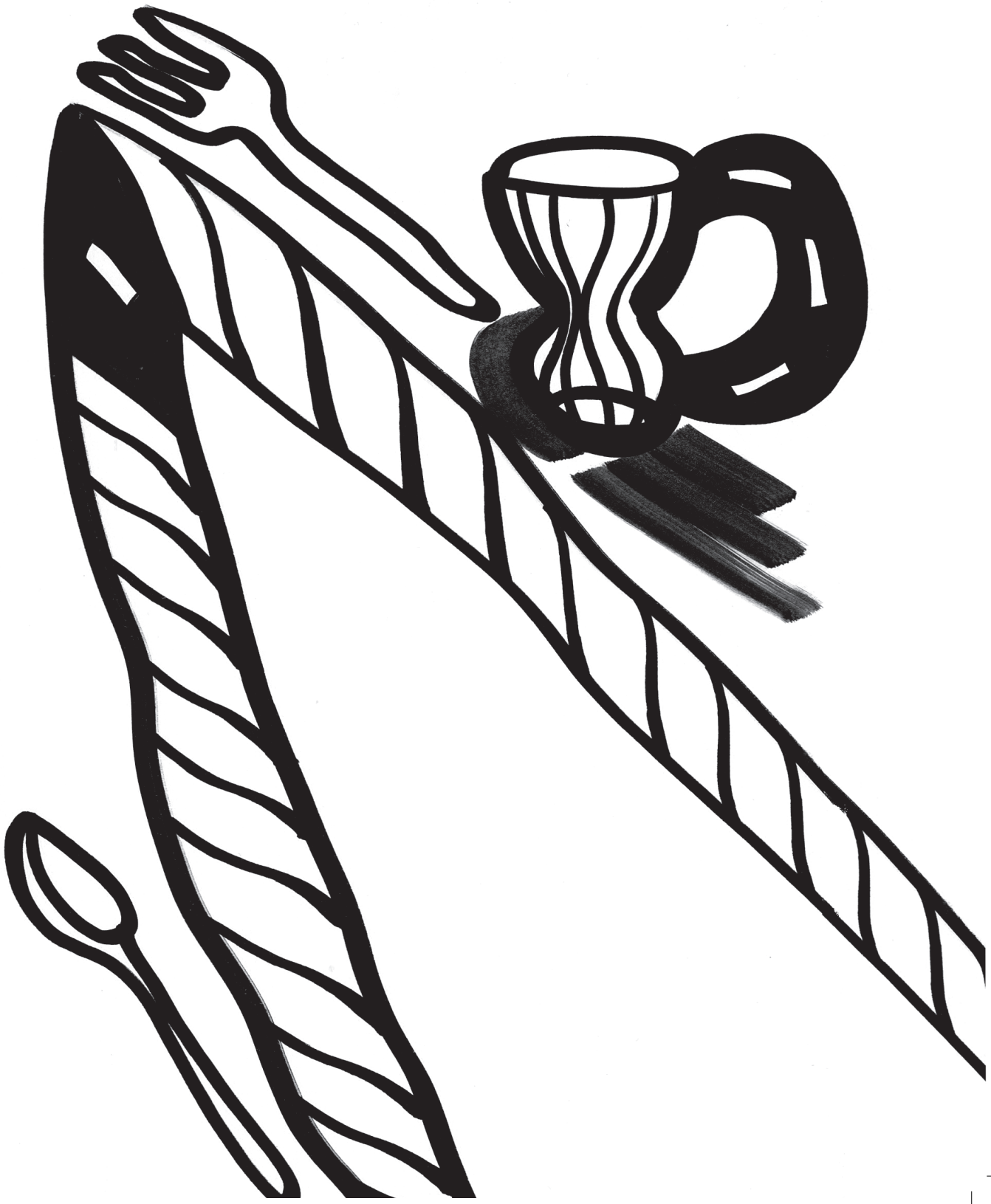

Bali híres a táncművészetéről. A balinéz gamelán zene rendkívül változatos. A táncok gyakran hindu történetekből mutatnak be jeleneteket. Több fajta tánc létezik, például a Barong-tánc, amelyben a gonosz boszorkány, Rangda küzd meg az ellenségével, a szabadító sárkányszerű szörnnyel, Barong-gal. Rangda a rossz, Barong pedig a jó oldalon áll, a kettőjük tusája a jó és a rossz harca. Folytasd tovább és színezd ki Barong fejét!

JÓ

ROSSZ

Most szeretnél egyedül lenni egy kicsit, mert elfáradtál, hiszen sok élmény ért ezen a nagy utazáson. Ezért úgy döntöttél, pihensz a közeli parkban és eltűnődhetsz azon, mi jelenlegi életedben a jó, és mi a rossz. Rajzolhatsz és írhatsz is a „jó” és a „rossz” oszlopokba...

Hazafele jövet a repülőgépen elgondolkozol azon, hogy milyen alakú lehetne még a Föld...

Kéznél van az útinaplód és rögvest le is rajzolod a „más alakú” Földet. Berajzolhatod az új kontinenst, ahol jártál és az útvonalat is, amit megtettél.

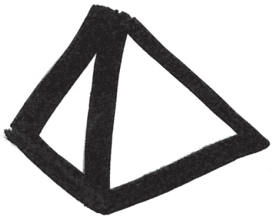

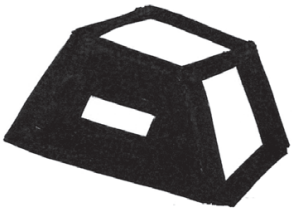

Hazaérkeztél! Kinyitod a viseltes bőröndödet és elkezded kipakolni belőle a holmikat. Esetleg hoztál a távoli helyről valamilyen emléket? Rajzold bele a bőröndbe!

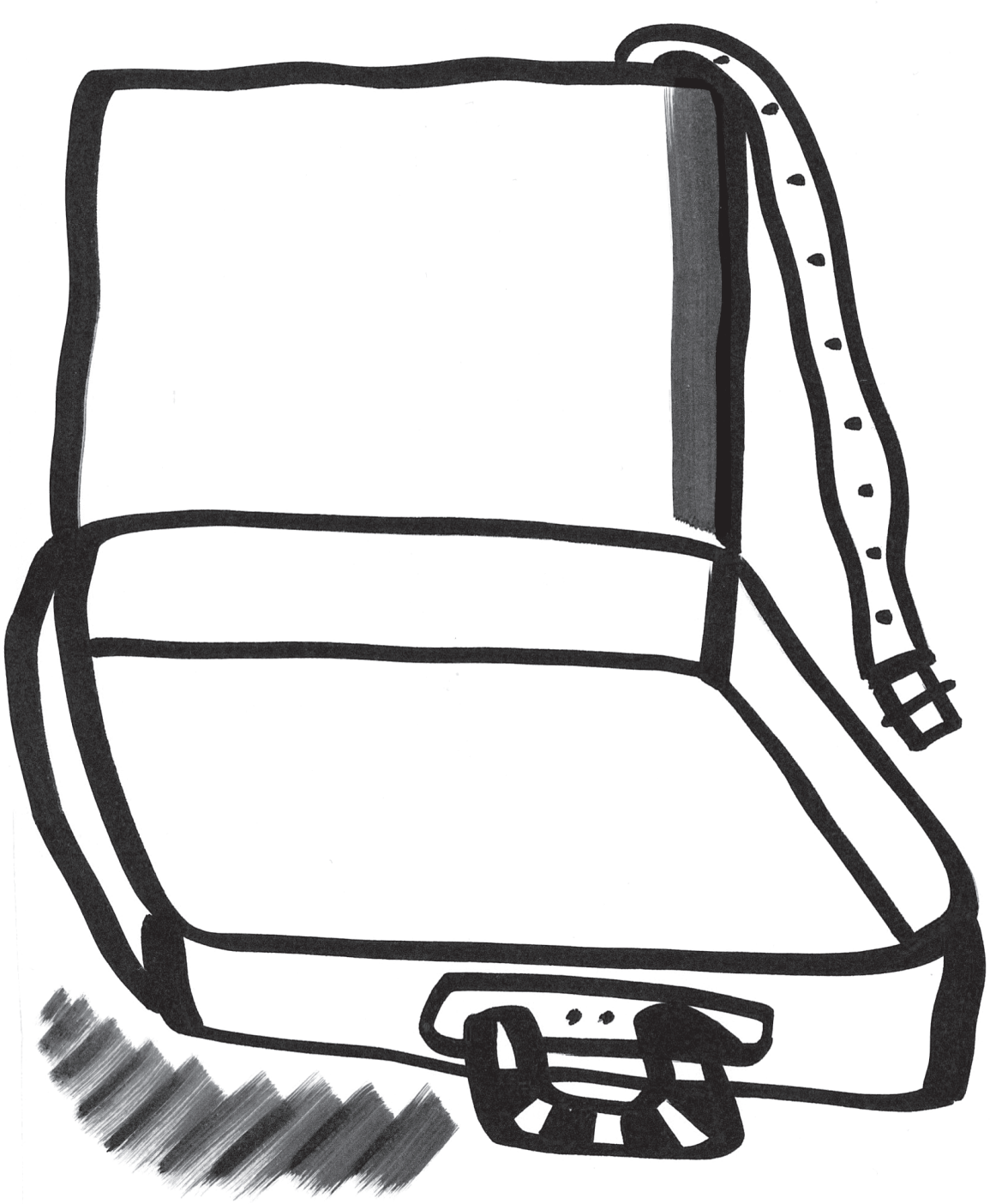

Írj a képzeletbeli utazásod élményével kapcsolatban egy mondatot, ami lehet, hogy majd egyszer szállóigévé (közismertté) válik. Olyat, amit a napló elején olvashattál Szent Ágostontól. … Ha pedig nem jön az ihlet, akkor keress egy „utazásos” idézetet, ami tetszik, és írd az útjelző vonalakra! Jó böngészést!

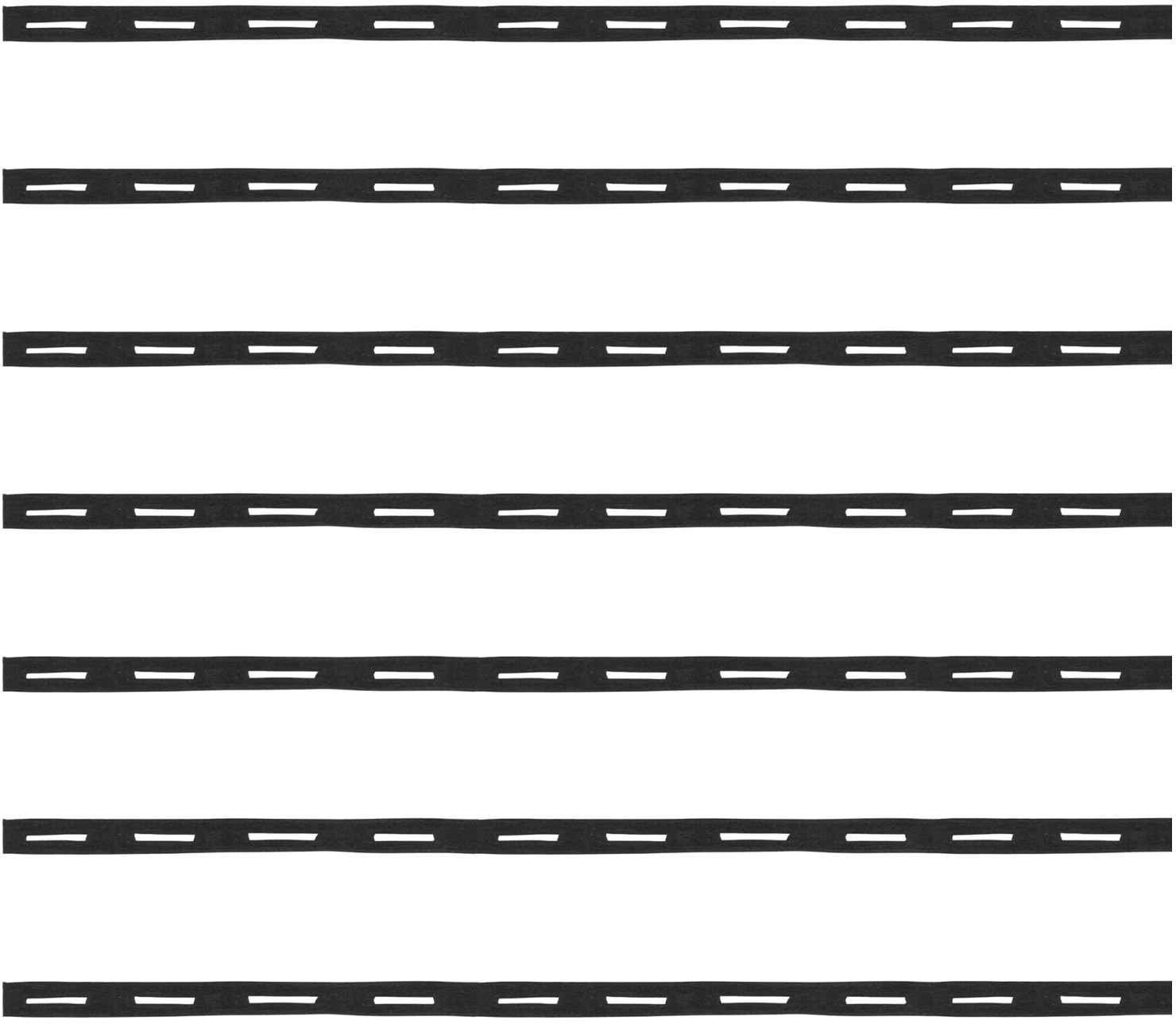

Rajzold ide a legjobb barátodat, akit ezen a különleges utazáson megismertél, mert lehet, hogy a következő nagy kalandra már együtt fogtok indulni!

HOPP FERENC
ÁZSIAI MŰVÉSZETI
MÚZEUM

Levelezési cím: 1062, Budapest, Andrássy út 103.
E-mail: hoppmuzeumpedagogia@hoppmuseum.hu
Készítette: Szeivolt Katalin
Szakmai konzulens: Brittig Vera
Az illusztrációt készítette: Szeivolt Katalin
Grafikai szerkesztő: Szegő Miklós

A kiadvány a Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum
„Varázstánc, női utazók Balin” című kiállításához készült 2021-ben.